

สรุปผลการวิจัย ย กิจกรรม และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ คือ 1) เพื่อทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยและความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล จากโมเดลการคัดเลือก 2 ไม่เดล ได้แก่ ไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมกับโมเดลการคัดเลือกด้วยวิธี การคัดเลือกเอง 2) เพื่อเปรียบเทียบโมเดลการคัดเลือกตั้งกล่าว ในประเด็นความสามารถในการทำงานและความคลาดเคลื่อนในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ไว้เคราะห์ คือ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล รุ่นปีการศึกษา 2536-2541 จำนวน 1,168 คน จาก 1,374 คน โดยเป็นกลุ่มนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษา ด้วยวิธีการสอบร่วม จำนวน 717 คน และกลุ่มนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาด้วยวิธีการคัดเลือกเอง จำนวน 451 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับคือ 1) แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเกรดเฉลี่ยสะสมและคะแนนสอบคัดเลือกของนักศึกษาแพทย์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536-2541 2) แบบสอบถามภูมิหลังนักศึกษาแพทย์ และความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาแพทย์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL version 8.12) ต่อมาทำการเปรียบเทียบค่า สัมประสิทธิ์การทำงาน (R^2) ของตัวแปรตาม และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนเหลือ (RMR) ของโมเดล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในการศึกษารั้น สรุปได้ดังนี้

1. ไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วม ที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยตัว แปรอิสระ 15 ตัว โดยแบ่งเป็น กลุ่มตัวแปรด้านภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์ 9 ตัว และกลุ่มตัวแปรด้านคะแนน สอบคัดเลือก 6 ตัว ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยและความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตได้ ร้อยละ 39 และร้อยละ 3 ตามลำดับ

ไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง ที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 15 ตัว โดยแบ่งเป็น กลุ่มตัวแปรด้านภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์ 8 ตัว และกลุ่มตัวแปรด้าน คะแนนสอบคัดเลือก 7 ตัว ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยและความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตได้ร้อยละ 16 และร้อยละ 17 ตามลำดับ

ทั้ง 2 โมเดลมีตัวแปรอิสระเหมือนกัน 13 ตัว และแตกต่างกัน 4 ตัว ที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยและความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิต

2. ในการเปรียบเทียบโมเดล โดยใช้ค่าสถิติ 3 ประนาท เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย ($R^2_{\text{มหาวิทยาลัย}} = 0.39$, $R^2_{\text{ศักดิ์ถูกต้อง}} = 0.16$) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิต ($R^2_{\text{มหาวิทยาลัย}} = 0.03$, $R^2_{\text{ศักดิ์ถูกต้อง}} = 0.17$) และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนเหลือ ($RMR_{\text{มหาวิทยาลัย}} = 0.033$, $RMR_{\text{ศักดิ์ถูกต้อง}} = 0.037$) พบว่าแต่ละโมเดลดีในลักษณะต่างกัน โดยโมเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบถามร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยได้ดีกว่า ในขณะที่ โมเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเองทำนายความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตได้ดีกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบโมเดล ได้ข้อสรุปคือ โมเดลทั้ง 2 ที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยและความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตได้ดีต่างกัน และมีความคลาดเคลื่อนในการทำนายต่ำใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าโมเดลทั้ง 2 น่าจะแตกต่างกันในด้านความสามารถในการทำนาย เป็นประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความสามารถในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย พนับว่าโมเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบถามร่วมสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยได้สูงกว่าโมเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง ทั้งนี้เป็น เพราะว่าระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบถามร่วม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยสูงกว่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง เนื่องจากความสามารถในการทำนายนั้นจะมากหรือน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อิสระกับตัวแปรตามว่ามีมากน้อยเพียงใด หากมีความสัมพันธ์กันมากก็สามารถทำนายตัวแปรตามได้ถูกต้องมาก กว่ากรณีที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย (*สุชาติ ประเสริฐรัตน์, 2537 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์วัฒนาวงศ์, 2541*) โดยค่าความสามารถในการทำนายจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย ซึ่งค่านวนได้โดยการยกกำลังสองของค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (คริษฐ์ กาญจนวัล, ทวีวรรณ ปิตยานันท์ และเดรงค์ ศรีสุโข, 2540: 72-73)

การที่โมเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบถามร่วมและโมเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเองมีค่าความสามารถในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยเท่ากัน 0.39 และ 0.16 ตามลำดับ หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบถามร่วมและวิธีการคัดเลือกเองสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 39 และร้อยละ 16 ตามลำดับ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 61 และร้อยละ 84 ตามลำดับนั้น เป็นส่วนของความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยที่อธิบายได้จากตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษาในโมเดลครั้งนี้

เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในโมเดลทั้ง 2 ที่ส่งผลต่อผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย พบว่าค่าคะแนนสอบคัดเลือกภาษาไทยที่ใช้สอบด้วยวิธีการสอบร่วมกับผลต่อผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งคะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และชีววิทยา ส่งผลมากที่สุด ในขณะที่คะแนนสอบคัดเลือกของภาษาไทยเท่านั้นที่ใช้สอบด้วยวิธีการคัดเลือกเองส่งผลต่อผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย นั่นคือคะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาสามัญ ภาษาอังกฤษ และชีววิทยา แสดงว่า คะแนนสอบคัดเลือกทุกวิชาเป็นตัวแปรที่สำคัญของผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาด้วยวิธีการสอบร่วม ในขณะที่คะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาสามัญ ภาษาอังกฤษ และชีววิทยาเป็นตัวแปรที่สำคัญของผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาด้วยวิธีการคัดเลือกเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง พิชัยนวัฒน์ และคณะ (2531) ที่พบว่าคะแนนสอบคัดเลือกของวิชาสามัญ เคมี และชีววิทยา เป็นตัวแปรที่สำคัญของผลลัมพุทธ์ทางการเรียน ขั้นปีที่ 1 ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุรินทร์ จันทร์มะโน (2531) ที่พบว่าคะแนนสอบคัดเลือกของวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดของผลลัมพุทธ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล และงานวิจัยของ ธนาวนิช กำเนิดดิษฐ์ (2538) ที่พบว่าคะแนนสอบคัดเลือกของ วิชาชีววิทยา และภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามที่ให้ประสิทธิภาพเชิงท่านายของผลการเรียน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยุต์ศรี เถื่อนศรี (2536), Mouw and Khanna (1993) และ Braley and Ogden (1997) ที่พบว่าคะแนนสอบคัดเลือกมีความสัมพันธ์กับผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย ได้ข้อสรุปเกต เพิ่มเติมว่า ภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์ที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมและวิธีการคัดเลือกเองไม่ส่งผลต่อผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย แสดงว่า ผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยของหัวนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาด้วยวิธีการสอบร่วมและวิธีการคัดเลือกเองไม่สามารถท่านายได้ด้วยภูมิหลังของหัวนักศึกษาแพทย์เอง สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า เพศ (กมล กิจสวัสดิ์, 2533; Pennock, 1994; Wifford, 1996) การสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (นวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2532) การศึกษาของบิดาและ/or มารดา (นวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2532; สายวุฒิ บุญคง, 2535; ประยุต์ศรี เถื่อนศรี, 2536; สุภากรณ์ กรุดทอง และคณะ, 2537; อัญชลีพร หิรัญพฤกษ์, 2539) อาชีพของบิดาและ/or มารดา (นวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2532; สายวุฒิ บุญคง, 2535; สุภากรณ์ กรุดทอง และคณะ, 2537; อัญชลีพร หิรัญพฤกษ์, 2539) และรายได้ของบิดามารดา (สายวุฒิ บุญคง, 2535; ประยุต์ศรี เถื่อนศรี, 2536; สุภากรณ์ กรุดทอง และคณะ, 2537; อัญชลีพร หิรัญพฤกษ์, 2539) ไม่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อผลลัมพุทธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย แต่ผลที่ได้นี้ขัดแย้งกับงานวิจัยที่ผ่านมาก่อนที่พบว่า เพศ (สายวุฒิ บุญคง, 2535; Keller, Crouse and Trusheim, 1993; Guyot, 1997) คะแนนสะสมตอนมัธยมศึกษาตอนปลาย (นวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2532; กมล กิจสวัสดิ์, 2533; ประยุต์ศรี เถื่อนศรี, 2536; วราภรณ์ วาณิช, 2539; อัญชลีพร หิรัญ

พฤกษ์, 2539; Keller, Crouse and Trusheim, 1993; Richardson and Sullivan, 1994; Guyot, 1997) การสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสอบเทียบ (พวงแก้ว ปุณยานัน และคณะ, 2534 อ้างถึงใน สุกานาร์ คงวี, 2541; เกคินี คุณคำazu, 2539) การศึกษาของบิดามารดา (House, 1996; Grayson, 1997; House and Cummings, 1997) อาศัยของบิดามารดา (วรรณ์ วนิช, 2539) รายได้ของบิดามารดา (วรรณ์ วนิช, 2539) และสถานภาพเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว (Kuh, Vesper and Pace, 1995; Wifford, 1996) มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อผลลัพธ์ที่ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย

2. ความสามารถในการทำนายความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิต พนบว่าไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธี การคัดเลือกเองสามารถทำนายความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตได้สูงกว่าไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วม เหตุผลเห็นได้ยากับที่กล่าวไว้ในข้อ 1 นั้นคือระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเองกับความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตสูงกว่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วม จึงทำให้ความสามารถในการทำนายความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตสูงกว่าตามไปด้วย

การที่ไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเองและไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมมีค่าความสามารถในการทำนายความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตเท่ากับ 0.17 และ 0.03 ตามลำดับ หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเองและวิธีการสอบร่วมสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตได้ร้อยละ 17 และร้อยละ 3 ตามลำดับ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 83 และร้อยละ 97 ตามลำดับนั้น เป็นส่วนของความแปรปรวนของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตที่อธิบายได้จากตัวแปรอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษาในไม่เดลครั้งนี้

เมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวแปรในไม่เดลทั้ง 2 ที่ส่งผลต่อความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิต พนบว่าภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์ที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมส่งผลต่อความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิต ในขณะที่คะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาสามัญ ภาษาอังกฤษ และชีววิทยา ที่ใช้สอบด้วยวิธีการคัดเลือกเองส่งผลต่อความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิต แสดงว่า ภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์เป็นกลุ่มตัวแปรทำนายที่สำคัญของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาด้วยวิธีการสอบร่วม ในขณะที่คะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาสามัญ ภาษาอังกฤษ และชีววิทยา เป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาด้วยวิธีการสอบร่วม ลดคลื่นกับงานวิจัยที่ผ่านมาก่อนนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า เพค (ประนอม รอดคำดี, 2538; Eickholt, 1994) คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Wheeler and Magaletta, 1997) การสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสอบเทียบ (เกคินี คุณคำazu, 2539) และรายได้ (ชุดima บูรณานนิต, 2539) มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขสมบูรณ์ในระดับอุดมศึกษา แต่ผลดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยของ Smith (1994) ที่พบว่าเพคไม่มี

ความสัมพันธ์กับความสุขสมบูรณ์ของวัยรุ่น และ ศิริรัตน์ จันทร์แสงรัตน์ (2538) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สภาพครอบครัว รายได้นักศึกษา และรายได้ครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

3. ความคลาดเคลื่อนในการนำนาย พนว่าไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมมีความคลาดเคลื่อนในการนำนายต่ำใกล้เคียงกับไม่เดลการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกทั้งด้วยวิธีการสอบร่วมและวิธีการคัดเลือกเองสามารถทำนายตัวแปรตามได้ใกล้เคียงกับตัวของตัวแปรตามที่เกิดขึ้นจริงไม่แตกต่างกัน เหตุผลเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ในข้อ 1 นั้นคือระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมกับตัวแปรตามใกล้เคียงกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง แสดงว่าโดยรวมแล้วตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วมเป็นตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายตัวแปรตามได้ใกล้เคียงกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

จากการเบรย์เทียนผลการทำนายของโนเดลทั้ง 2 ที่มีความคลุมคลินกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบกับมีความคลาดเคลื่อนในการนำนายต่ำ พนว่าแต่ละโนเดลมีลักษณะต่างกัน จึงมีความน่าเชื่อถือพอที่จะนำมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกตามความเหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารการจัดสอบและความคลาดเคลื่อนในการคัดเลือกลง ดังนี้

1. ควรนำตัวแปรที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วม มาพิจารณาการคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นนักศึกษาแพทย์ที่มีผลลัพธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยในระดับสูง โดยนำตัวแปรด้านคะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และชีวิตศาสตร์ มาพิจารณาเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญที่สุด

2. ควรนำตัวแปรที่ใช้ในการคัดเลือกด้วยวิธีการคัดเลือกเอง มาพิจารณาการคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นนักศึกษาแพทย์ที่มีความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับสูง โดยนำตัวแปรคะแนนสอบคัดเลือกด้านวิชาสามัญ ภาษาอังกฤษ และชีวิตศาสตร์ มาพิจารณาเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญที่สุด

3. ควรนำตัวแปรด้านภูมิหลังของนักศึกษาแพทย์ มาใช้พิจารณาเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาแพทย์มีการพัฒนาชีวิตทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และการเรียน อย่างมีระบบ จนถึงพร้อมด้วยความสุขสมบูรณ์ทุกด้าน มากกว่านำมาประกอบการพิจารณาการคัดเลือก เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตในโนเดลการคัดเลือกด้วยวิธีการสอบร่วม แต่ไม่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยในโนเดลทั้ง 2

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ใน การวิจัยครั้งนี้ คะแนนสอบคัดเลือกบานวิชาที่ใช้ในการสอบข้อเขียนไม่ส่งผลต่อตัวแปรตาม จึงควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบคัดเลือก เพื่อบรรบประจุให้เป็นข้อสอบที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการสอบข้อเขียนยังถือเป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมในการคัดเลือก
2. ควรมีการวิจัยในหัวข้อเดียวกันนี้ในกลุ่มตัวอย่างอื่นและพัฒนาแบบวัดความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพในด้านความตระหนัคงรังสีความคุ้นเคยด้วย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ตรวจสอบองค์ประกอบของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตก่อนใช้เก็บข้อมูล เพื่อจะได้ทราบความตระหนัคงรังสีความคุ้นเคยของความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาไทยได้ดียิ่งขึ้น และก็น่าที่จะเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการประเมินคุณภาพของนักศึกษาได้
3. ใน การวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องอธิบายความแปรปรวนตัวแปรตามได้ค่อนข้างกลาง จึงควรทำวิจัยในหัวข้อเดียวกันนี้อีก โดยเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัย และความสุขสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตมาศึกษาในโมเดลตัวอย เพื่อจะได้ค่าการทำนายที่มีค่าสูงขึ้นกว่านี้

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**